

СИЛАБУС КУРСУ

«ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА»

Освітній ступінь – бакалавр

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність: 014. 022 Середня освіта (Німецька мова і література);

014. 021 Середня освіта (Англійська мова і література)

Освітньо-професійна програма: Середня освіта (Німецька мова і література);

Середня освіта (Англійська мова і література)

Кількість кредитів – 6

Рік підготовки, семестр – 4 рік, 8 семестр

Компонент освітньої програми: обов'язкова

Консультації: відповідно до розкладу

Мова викладання: німецька/українська/англійська

Пререквізити: Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з таких дисциплін: «Методика навчання іноземних мов», «Оволодіння іноземною мовою», «Практичний курс німецької мови», «Друга іноземна мова», «Зарубіжна література», «Педагогіка».

Назва курсу	Педагогічна практика
Адреса викладання курсу	Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка м. Тернопіль, вул. Максима Кривоноса, 2, 46000
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет іноземних мов Кафедра німецької філології та методики навчання німецької мови

Керівник курсу

кандидат педагогічних наук, доцент Обіход Інна Василівна

Контактна інформація cem-inna@tnpu.edu.ua / innaobihod@gmail.com

Опис дисципліни «Педагогічна практика»

Педагогічна практика студентів університету є важливою сполучною ланкою між теоретичною та практичною підготовкою випускників до безпосередньої самостійної роботи у навчально-виховних закладах. Відповідно до навчальних планів ступеневої підготовки фахівців вона організовується на освітньо-кваліфікаційних рівнях «Бакалавр» та «Магістр». Мета, завдання, структура, зміст, особливості педагогічної практики на кожному ступені визначаються сутністю, функціями діяльності педагогічного працівника відповідно до освітньо-кваліфікаційного рівня. Під час педагогічної практики інтенсивно формуються професійні вміння й навички студентів, розвивається їх творча самостійність, здатність аналізувати педагогічні процеси, закладаються основи індивідуального стилю навчально-виховної роботи та педагогічної майстерності.

Відповідно до вимог кредитно-трансферної системи навчання, всю роботу студентів під час проходження педпрактики можна згрупувати у 4 змістових модулі: ЗМ 1 – навчальна діяльність; ЗМ 2 – виховна діяльність; ЗМ 3 – методична діяльність; ЗМ 4 – дослідницька діяльність.

Навчальний контент (для основної та другої іноземної мови)

Змістовий модуль 1. Навчальна діяльність

Тема 1. Участь у настановчій та підсумковій конференціях.

Тема 2. Відвідування уроків у своєму та інших класах, участь у їх обговоренні.

Тема 3. Підготовка до уроків, їх проведення та обговорення (відповідно до календарного плану).

Тема 4. Підготовка до позаурочних форм навчально-виховної роботи з фаху, їх проведення та обговорення.

Тема 5. Індивідуальна навчальна робота з учнями.

Змістовий модуль 2. Виховна діяльність

Тема 1. Відвідування позакласних виховних заходів у своєму та інших класах, їх обговорення.

Тема 2. Підготовка, проведення та обговорення різних форм виховної роботи з учнями класу, до якого прикріплений студент (конкурси, вікторини, КВК, заочні подорожі, усні журнали, екскурсії, тематичні вечори, родинні свята, зустрічі з видатними людьми та ін.).

Тема 3. Підготовка і проведення індивідуальної виховної роботи з учнями.

Тема 4. Форми роботи з батьками.

Тема 5. Виступ на батьківських зборах.

Змістовий модуль 3. Методична діяльність

Тема 1. Консультації у вчителів та методистів, керівників шкіл з організаційних та методичних питань.

Тема 2. Ознайомлення з методичним кабінетом школи, з роботою методичного об'єднання вчителів з фаху, педагогічної ради, їх відвідування та часткова участь.

Тема 3. Допомога вчителю-предметнику в обладнанні кабінету.

Тема 4. Виготовлення дидактичного матеріалу та наочних посібників.

Тема 5. Опрацювання методичної літератури за власним бажанням. Вивчення шкільної документації та матеріалів передового досвіду вчителів.

Змістовий модуль 4. Дослідницька діяльність

Ознайомлення з літературою з питань організації дослідження певної проблеми. Робота над змістом теми дипломної роботи чи іншого індивідуального досліджуваного проекту, проведення експерименту.

1. Підбір технологій для реалізації форм захисту досліджуваної проблеми чи презентацією проекту.

Формування програмних компетентностей

Інтегральна компетентність	ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і сучасні проблеми у галузі освіти та методики навчання іноземних мов і культур, що передбачає проведення досліджень, інтеграцію знань і здійснення інноваційної педагогічної діяльності та характеризується комплексністю і невизначеністю педагогічних умов та вимог організації освітнього процесу.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність до узагальнень, абстрактного мислення, поєднання аналізу та синтезу для розуміння процесів та явищ у галузях психолінгвістики та методики навчання іноземних мов і культур, вміння чітко встановлювати причинно-наслідкові зв'язки та приймати конструктивні рішення на основі сформованих загальнолюдських цінностей. ЗК 2. Здатність до осмислення предметної галузі (психолінгвістика, методика навчання іноземних мов і культур) та розуміння специфіки професійної діяльності. ЗК 3. Здатність системно застосовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології в професійній і науковій діяльності. ЗК 4. Здатність до застосування інтегрованих знань та здобутих компетентностей в широкому діапазоні можливих місць працевлаштування та повсякденному житті, до адаптації та дії в новій ситуації.

	<p>ЗК 5. Здатність до проведення досліджень, пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, моделювати проекти автономно чи в команді, мотивувати людей та досягати спільної мети.</p> <p>ЗК 6. Здатність до міжособистісної взаємодії, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня, толерантного ставлення до різних точок зору в умовах полікультурного, варіативного середовища, співпраці в міжнародному контексті.</p> <p>ЗК 7. Здатність до письмової та усної комунікації іноземною мовою у всіх різновидах соціальних та культурних контекстів та професійної діяльності, збагачення власного мовлення.</p> <p>ЗК 8. Здатність планувати та управляти часом, діагностувати власні стани та почуття для забезпечення ефективної та безпечної професійної діяльності, виробляти власну стратегію і тактику професійної поведінки та особистісного зростання, генерувати нові ідеї, виявляти ініціативу і підприємливість, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт, бути критичним і самокритичним, наполегливим щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.</p> <p>ЗК 9. Здатність вчитися, бути сучасно навченим, усвідомлювати і оволодівати можливістю навчання впродовж життя.</p> <p>ЗК 10. Здатність проявляти соціальну активність, діяти відповідально і свідомо, дотримуватись морально-етичних аспектів професійної діяльності, академічної доброчесності.</p>
<p>Фахові компетентності (ФК)</p>	<p>ФК 2. Здатність критично осмислювати сучасну термінологію, наукові поняття, концепції, методи, технології і засоби навчання іноземних мов і культур, розкривати загальні тенденції, закономірності розвитку методики навчання іноземних мов і культур та психолінгвістики як науки.</p> <p>ФК 4. Здатність вирішувати комплексні проблеми у галузі професійної діяльності на підґрунті концептуальних і методологічних знань з лінгвістики, літературознавства, методики навчання іноземних мов і культур, психології і педагогіки вищої школи, методики викладання дисциплін у вищій школі з дотриманням принципів науковості та інтеграції.</p>

ФК 5. Здатність застосовувати набуті знання з предметної галузі, сучасних методик і освітніх технологій для формування ключових і предметних компетентностей здобувачів освіти.

ФК 7. Здатність ефективно й компетентно брати участь у різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) в галузі освіти.

ФК 8. Здатність виявляти розуміння предмета, структури і ролі лінгвістики та психолінгвістики у формуванні сучасної наукової картини світу; чітке уявлення про походження мови, принципи і механізми її функціонування й розвитку; усвідомлення ролі мови в житті соціуму; уміння розвивати в учнів та студентів необхідні мовні та мовленнєві компетентності.

ФК 10. Здатність чітко й виразно висловлювати думку, використовувати знання законів техніки мовлення, можливості голосу вчителя як засобу педагогічного впливу, усвідомлювати роль експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

ФК 11. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраних галузях фахових методик та філологічних досліджень, усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у цих галузях, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

ФК 12. Здатність застосовувати методологію провадження освітньої діяльності: особистісно зорієнтованого, діяльнісного, компетентнісного, системного, цілісного та праксеологічного підходів.

ФК 14. Здатність до виконання функцій сучасного вчителя / викладача (модератора, коуча, ментора, тьютора, консультанта, фасилітатора), конкурентоздатної адаптації до змінних умов освітнього менеджменту та вимог суспільства в контексті пріоритетності загальнолюдських цінностей.

ФК 15. Здатність використовувати можливості мережевих програмних систем та Інтернет-ресурсів для вирішення

теоретичних і практичних завдань у галузі професійної діяльності.

ФК 16. Здатність творчо добирати та застосовувати методи і засоби навчання, спрямовані на розвиток здібностей учнів / студентів з урахуванням їх індивідуальних і вікових особливостей, міжособистісних взаємин, усвідомлення рівних можливостей і гендерних питань для забезпечення мотивуючого, розвивального та інклюзивного освітнього простору.

ФК 17. Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної професійної діяльності, оцінки педагогічного досвіду, рефлексії та самоорганізації професійної діяльності з метою особистісного зростання; критичний аналіз соціально, особистісно та професійно значущих проблем з подальшим шляхом їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

7 – Програмні результати навчання

Знання

ПРН 1. Знання та тлумачення сучасної термінології, наукових понять, законів, концепцій, учень і теорій, методів дослідження мови, літератури та перекладу. Розуміння та тлумачення загальних тенденцій, закономірностей розвитку гуманітарних наук, їх ролі у формуванні наукової картини світу.

ПРН 2. Знання теорії та методики навчання іноземних мов і культур, інноваційних та інформаційно-комунікаційних та комп'ютерних технологій навчання. Розуміння та тлумачення загальних тенденцій, закономірностей розвитку психології та педагогіки вищої школи.

ПРН 3. Знання та розуміння стратегії сталого розвитку та сутності взаємозв'язків між мовою та людиною як соціальною істотою.

ПРН 4. Знання методології наукового пізнання як концептуальної основи професійної діяльності викладача гуманітарних наук, розуміння динаміки розвитку сучасних наукових теорій, що оновлюють методологію дослідження мови, літератури, перекладу та навчання іноземних мов і культур.

ПРН 5. Знання загальних закономірностей, механізмів становлення й розвитку психічних пізнавальних процесів, властивостей, станів та форм людської особистості, факторів регуляції поведінки особистості, основ соціальної психології груп і колективу.

Уміння (когнітивні, практичні)

ПРН 7. Уміння абстрактно та критично мислити, приймати конструктивні рішення на основі наявних загальнолюдських цінностей, логічних аргументів та перевірених фактів, гармонійного поєднання знань з гуманітарних наук, методики їх навчання та культури педагогічного спілкування.

ПРН 8. Уміння інтегрувати методи емпіричного та теоретичного рівнів пізнання в освітньому процесі, застосовувати спостереження, зіставлення й протиставлення фактів і явищ, нового з відомим, структурування, систематизацію та категоризацію інформації, використовувати індукцію, дедукцію, абстрагування, конкретизацію, аналіз, синтез на рівні, необхідному для вирішення науково-дослідних завдань та проблем професійної діяльності викладача німецької і другої іноземної мов та зарубіжної літератури.

ПРН 9. Уміння аналізувати з наукової точки зору фундаментальні гносеологічні, соціальні, культурні, філологічні, педагогічні та психологічні явища і процеси, використовувати методологію цих сфер знання у різних видах професійної діяльності.

ПРН 10. Уміння конструювати моделі явищ та процесів лінгвістичних та освітніх систем, планувати, організовувати, здійснювати і презентувати наукові теоретичні і прикладні дослідження у конкретній філологічній галузі та галузі фахових методик, обґрунтовувати їх результати та прогнозувати наслідки відповідних дій.

ПРН 11. Здатність працювати з текстовою, графічною та числовою інформацією за допомогою комп'ютера; використовувати можливості мережевих програмних систем для вирішення теоретичних і практичних завдань у галузі професійної діяльності; вміння користуватися електронними словниками, здійснювати пошук якісних методичних матеріалів у мережі Інтернет.

ПРН 12. Уміння якісно виконувати функції сучасного вчителя (модератора, коуча, ментора, тьютора, консультанта, фасилітатора), консультувати суб'єктів педагогічного впливу (учнів, батьків, громаду) щодо освітніх проблем, стратегії сталого розвитку людства та популяризації вивчення іноземних мов і культур.

ПРН 13. Уміння застосовувати здобуті компетентності в широкому діапазоні можливих місць працевлаштування та повсякденному житті.

Комунікація

ПРН 14. Уміння співпрацювати в полікультурному середовищі для забезпечення ефективної взаємодії у сфері науки і освіти, створювати умови для міжкультурної комунікації, володіти технологіями усного і писемного спілкування державною та іноземною мовами у всіх різновидах соціальних і культурних контекстів та професійній діяльності, здатність до міжособистісної взаємодії, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня, толерантного ставлення до різних точок зору в умовах полікультурного, варіативного середовища та взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу.

Автономія та відповідальність

ПРН 16. Уміння демонструвати соціальну активність, власну авторитетність, відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності, вдосконалювати протягом життя здобуті під час навчання предметні компетентності, дотримуватись етики академічної і професійної доброчесності.

ПРН 17. Уміння актуалізувати власний потенціал, проектувати та реалізувати власні освітні траєкторії особистісного зростання з високим рівнем автономності, оцінювати результати своєї праці.

ПРН 18. Уміння адаптуватись та діяти в новій ситуації, діагностувати власні стани та почуття для забезпечення ефективної та безпечної професійної діяльності.

Літературні джерела

1. Бориско Н. Ф. Психолінгвістичні засади формування іншомовної комунікативної компетентності і система вправ / Н. Ф. Бориско // Методика навчання іноземних мов і культур : теорія і практика : підручник для студ. лінгв. ун-тів і фак. ін. мов вищ. навч. закладів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. / під загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2013. – С. 175–190.
2. Куранова С. І. Основи психолінгвістики : навч. посіб. / С. І. Куранова. – К. : ВЦ «Академія», 2012. – 208 с.

3. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах : [підручник] / [Л. С. Панова, І. Б. Андрійко, С. В. Тезікова, та ін.]. – К., ВЦ «Академія», 2010. – 328 с.
4. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. / за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2013. – 590 с.
5. Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції : курс лекцій : [навч.-метод. посібник для студ. мовних спец. осв.-кваліф. рівня «магістр»] / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2011. – 344 с.
6. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: [підручник] / за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. К. : Ленвіт, 1999. – 320 с.
7. Ніколаєва С. Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці) : [навч. посіб.] / С. Ю. Ніколаєва. – К. : Ленвіт, 2008. – 285 с.
8. Практикум з методики навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх навчальних закладах: англ. мова, нім. мова, франц. мова, ісп. мова: [навчальний посібник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів] / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. / за редакцією Ніколаєвої С. Ю. – Ірпінь : Видавець Романенко Л. Л., 2016. – 398 с.
9. DLL 2: Wie lernt man die Fremdsprache Deutsch? / [Ballweg S., Drumm S., Hufeisen B. u.a.]; München : Goethe-Institut, Klett-Langenscheidt, 2013. – 198 S.
10. Bayerlein O. Campus Deutsch. Deutsch als Fremdsprache. Präsentieren und diskutieren / O. Bayerlein. – München : Hueber Verlag, 2018. – 87 S.
11. DLL 4: Aufgaben, Übungen, Interaktion / [Funk H., Kuhn Ch., Skiba D. u.a.]; unter mitarbeit von Julia Ricart Brede. – München : Klett-Langenscheidt, 2014. – 184 S.
12. Gemeinsamer europäischer Referenzrahmen für Sprachen: lernen, lehren, beurteilen / [übersetzt von Jürgen Quetz in Zusammenarbeit mit Raimund Schieß und Ulrike Sköries]. – Berlin, München, Wien, Zürich, New York : Langenscheidt, 2001. – 244 S.

Література: Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: Очікується, що кожен студент має самостійно готуватися до залікових занять і виховних заходів та вирішувати індивідуальні завдання, обдумувати та викладати власну аргументацію своєї правової позиції. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману; у разі

незарахування роботи, студент, в узгодженні з викладачем строки, має повторно виконати письмову роботу та подати її викладачу для оцінювання.

Політика щодо відвідування: Відвідування та проведення занять і виховних закладів у закладах, де проходять студенти педпрактику, є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн-формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Система оцінювання педагогічної практики відповідає загальноуніверситетським критеріям оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. Після завершення курсу студент/ка отримує оцінку за диференційований залік на основі оцінок, які він/вона отримав/отримала під час проходження практики. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою.

Остаточна оцінка за курс розраховується так:

Види оцінювання	Бали
Німецька мова	30
Англійська мова	20
Зарубіжна література	20
Педагогіка	20
Шкільна гігієна	10

Розподіл балів з основної (німецької) мови

Види оцінювання	Бали
Аналіз уроків	20
Документація	5
Виховний захід	5

Контроль за ходом проходження практики здійснюється груповим керівником практики (перевірка трудової навчальної дисципліни, виконання індивідуального завдання, програми практики).

Підсумковий контроль проводиться після завершення практики на факультеті у термін, визначений регламентом роботи університету. Підсумки проходження практики підводяться у процесі складання студентом диференційованого заліку комісії у складі групових керівників практики.

Студент звітує перед комісією про виконання програми практики і подає звітну документацію. За наслідками практики студентам виставляється оцінка, яка охоплює всі напрямки діяльності студента під час практики. Під час

педагогічної практики студент працює за індивідуальним планом і веде щоденник. У щоденнику відображається зміст проведеної ним навчальної, виховної і методичної роботи, записуються спостереження за окремими учнями і колективом, свої роздуми, зауваження керівників педпрактики й учителів, а також дані, необхідні для виконання завдань з психології і шкільної гігієни, виконання курсових і дипломних робіт.

Після закінчення практики студенти представляють таку документацію: індивідуальний план роботи і звіт про проведену роботу, психолого-педагогічну характеристику класного колективу, розгорнутий конспект одного із проведених виховних заходів та позакласних заходів з фахових дисциплін, розгорнуті конспекти двох уроків з підготовленими до них наочними засобами навчання. Документація здається груповому керівнику педпрактики.

Підсумки педагогічної практики підводяться на раді при директорі школи або на педагогічній раді школи та на підсумковій конференції факультету. Кінцеві результати педпрактики визначає комісія для захисту педпрактики, після її захисту кожним студентом. За результатами всіх видів практики, здачі необхідної документації і наслідків захисту студенту виставляється диференційований залік. В залік з педагогічної практики включається виконання всіх видів завдань з німецької та англійської мови, педагогіки, зарубіжної літератури, шкільної гігієни. Для всіх кваліфікаційних рівнів («Бакалавр», «Магістр») оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.